

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 7. marts 2024

Orientering nr. 04/2024

Lagmanden svarer på spørgsmål om samarbejdet med Rusland

Lagmand Aksel V. Johannesen svarede den 28. februar 2024 på spørgsmål i Lagtinget, hvor lagtingsmedlem og formand for Miðflokkurin Jenis av Rana, spurgte til, hvorfor fiskeriaftalen med Rusland ikke kom til behandling i Lagtinget, og hvorvidt lagmanden var overbevist om, at et flertal i Lagtinget fortsat ønsker samarbejde med Rusland.

Lagmanden svarede bl.a., at samarbejdet med Rusland handler om mere end kun spørgsmålet om fiskerisamarbejde, og at Færøerne har indført EU's sanktioner mod Rusland. Lagmanden fremhævede, at alle nok ved, at både han som lagmand og hans parti ikke ønskede, at fiskeriaftalen med Rusland blev forlænget, men på baggrund af samtaler med partiformændene og Lagtingets Udlandsudvalg i efteråret 2023 stod det klart, at der i Lagtinget var flertal for at forlænge aftalen. Lagmanden oplyste endvidere, at da der ikke var tale om et lovforslag, som skulle behandles i Lagtinget, men en beslutning i landsstyret, måtte lagmanden bøje sig for flertallet. Lagtingsmedlem Jørgen Niclasen (Fólkaflokkurin) fremhævede under debatten i Lagtinget, at Fólkaflokkurin som parti går ind for at fortsætte fiskerisamarbejdet med Rusland, og at Færøerne allerede har indført strengere krav mod Rusland, end andre lande. Lagtingsmedlem Liljan Weihe (Tjóðveldi) ønskede spørgsmålet behandlet i Lagtinget, således at Lagtinget kunne få mulighed for at tage den vanskelige drøftelse.

Beslutningsforslag om Færøernes arktiske politik

Landsstyremand for udenrigs- og erhvervsanliggender Hogni Hoydal (Tjóðveldi) har i Lagtinget fremlagt et beslutningsforslag om Færøernes arktiske politik 2024, som er en opdatering af Færøernes arktiske politik fra efteråret 2022. Færøernes arktiske politik 2024 bygger på otte hovedpunkter:

- Sikkerhed, fred og standhaftighed
- Internationalt samarbejde
- Miljø, natur og klima
- Forskning, vidensudvikling og uddannelse
- Beredskab
- Fiskerierhverv
- Erhvervs muligheder og bæredygtig udvikling
- Kultur og samfundet

Landsstyremænd for fiskerianliggende har besøgt Grønland

Landsstyremænd for fiskerianliggende Dennis Holm (Tjóðveldi) har i perioden 27.-29. februar 2024 besøgt Grønland, hvor han bl.a. holdt møde med naalakkersuisoq for fiskeri og fangst Kim Kielsen. Det fremgår bl.a. af en pressemeddelelse af 1. marts 2024 fra landsstyremrådet for fiskeri, at parterne er enige om at opdatere rammeaftalen fra 1997 om fiskeri, som er indgået mellem lagmanden og formanden for Naalakkersuisut, og at parterne talte om at udvide og styrke samarbejdet på fiskeriområdet.

Færøerne og Storbritannien har indgået fiskeriaftale for 2024

Landsstyremrådet for fiskerianliggende har i en pressemeddelelse af 4. marts 2024 oplyst, at Færøerne og Storbritannien har indgået aftale om fiskeri for 2024. Aftalen indebærer bl.a., at færøske skibe får mulighed for at fiske 850 tons hellefisk og andre fiskearter i britisk farvand. Storbritannien bevarer retten til bl.a. at fiske kuller og sej i færøsk farvand, dog i mindre mængder end tidligere, idet Storbritannien har overdraget sine torskekvoter i NAFO¹-området til egne fiskeskibe, fremfor at dele kvoterne ud til Færøerne og Norge. Det fremgår ligeledes af pressemeddelelsen, at fiskeriaftalen har stor politisk betydning for forholdet mellem Færøerne og Storbritannien.

Færøsk økonomi er stærk, men landskassen ”bløder”

Det var overskriften, da Færøernes Økonomiske Råd fremlagde sin forårsberetning. Rådet vurderer, at væksten i BNP i løbende priser bliver 5,4 pct. i 2023, 4,4 pct. i 2024 og 2,8 pct. i 2025. Det er kun halvanden måned siden, at Rådet fremlagde sin temaberetning om finanspolitisk holdbarhed (se Orientering nr. 2/2024). Forårsredegørelsen gentager flere af anbefalingerne fra temaredegørelsen. Rådet fremhævede ved fremlæggelsen af forårsredegørelsen, at landskassen på trods af gode konjunkturer har underskud, og at underskuddet reelt er meget større end det officielt er opgjort til, hvilket skyldes den måde, som det opgøres på. Rådet opfordrer derfor til, at man ændrer den regnskabstekniske opgørelse, ligesom Rådet opfordrer til, at politikkerne tager initiativer til at rette op på situationen.

Finanstilsynet tilbageholder 135 mio. kr. i BankNordiks regnskab

Til trods for at BankNordik i 2023 havde et af de bedste regnskabsår i bankens historie med et overskud på 308 mio. kr., er der blot afsat 80 mio. kr. i afkast til aktionærerne, idet Finanstilsynet har valgt at tilbageholde 135 mio. kr. vedr. en uafklaret sag, omhandlende en helhedsvurdering af værdiansættelserne af erhvervslejligheder og erhvervsejendomme i Grønland og på Færøerne.

Bakkafrost flyver nu laks direkte til USA

Den 4. marts 2024 landede FarCargos fragtfly af typen Boeing 757-200, for første gang på Færøerne. FarCargo, som er et fragtselskab ejet af Bakkafrost, skal flyve friskfanget laks til New Jersey i USA. Flyet kan tage op til 34 tons fragt og vil på flyvningen til USA mellemlande i Island og på returflyvningen mellemlande i Billund. Selskabet forventer at medtage fragt fra USA og Europa til Færøerne.

¹ NAFO er en forkortelse for den Nordatlantiske Fiskerikommission bestående af 13 medlemslande